

Paradisos

Hi ha diferents maneres d'assegurar-se la glòria eterna, que és l'objectiu més sublim dels humans: de què ens serveix guanyar el món si perdem l'ànima?, han preguntat sempre amb molta raó els predicadors. Una vida virtuosa no sempre és prou garantia, perquè tothom pot tindre un mal moment, caure en pecat al final, i acabar en les flames eternes, com demostra a bastament la *Divina Comèdia*, i com ens descriuen amb exemples il·lustrats el catecisme i els llibres de pietat infantils: un "acte impur" a última hora, i al foc etern. Hi ha, però, alguns procediments acreditats per a aconseguir la certesa d'un trànsit positiu, i no haver de viure en l'angoixa del dubte, com vivien els luterans i els jansenistes de Port-Royal. Un sistema, d'origen francès, són els nou primers divendres de mes, promesa divina a santa Marguerite Marie Alacocque: combregueu nou divendres seguits en honor del Cor de Jesús i, passe el que passe, morireu en gràcia i amb passaport segur al paradís. Un altre sistema, d'origen administratiu i vaticà, és adquirir un document (jo el tenia, però dissortadament el vaig perdre) firmat i segellat en l'oficina romana corresponent, segons el qual, i després del pagament previ de la taxa reglamentària, la benedicció apostòlica de Sa Santedat –en el meu cas l'amable Joan XXIII– garanteix que en l'instant de la mort, pronunciant el nom de Jesús, se us obriran les portes del cel; o almenys les del purgatori, si és que encara n'hi ha. El tercer sistema és el martiri: feu-vos matar per la fe, i la glòria és immediata i segura. Amb aquest procediment l'església ha omplert el santoral, i encara l'omple: només heu d'anar-hi afegint els màrtirs de la *Cruzada española*, que són inacabables. Ara bé, pel que sembla, l'islam manté amb molt més vigor que el cristianisme la fe en la mort voluntària, l'Alcorà és més potent que l'Evangeli, i Mahoma convenç més que Jesucrist. No tinc notícia, ara mateix, de voluntaris cristians per al martiri, disposats a volar directament al paradís pel procediment de bomba en la cintura, camió amb explosius o avió precipitat contra edifici singular. Si això és un xoc de civilitzacions, els fidels radicals de l'islam xoquen amb

Joan Francesc Mira

més decisió, no hi ha dubte: ells creuen en el paradís, i els cristians ja no.

En les mitologies dels pobles indoeuropeus, i en moltes d'altres, la humanitat primigènia i natural vivia en un estat de felicitat perfecta. "En aquella

edat", diu un text clàssic hindú, "vivien sense excés de calor ni de fred, recollint els aliments produïts pels suc de la terra. Les coses desitjades per l'esperit, a penes concebudes sorgien pertot i sempre de la terra, suscitant el seu propi sabor. La perfecció d'aquells éssers els estalviava la malaltia i els aportava força i bellesa...". En fi, el paradís. Més complet que el d'Adam i Eva, que només eren una parella solitària. Sembla que, indignats o no, acampats o no a les places, el retorn al paradís perdut és un somni recurrent. Si ho mireu bé, però, la felicitat intacta únicament és possible en condicions irreals i sense història. Fins i tot la imatge del "bon salvatge" de J.J. Rousseau correspon a un estat "natural" i feliç, anterior al treball amb esforç, anterior a tota societat complexa i per tant conflictiva. La pena més dura d'Adam i Eva, expulsats del paradís, és que haurien de guanyar-se la vida amb treball i amb suor. La vida humana, que és vida en societat organitzada, és una vida dura, difícil, on només el treball proporciona recursos, modifica la natura en benefici dels humans, produeix aliments, cases i roba, i més endavant vehicles, màquines, ciència, medecines, llibres, i fins i tot objectes d'art i de luxe que fan més humana l'existència. En l'edat primera que els mites veuen com a feliç i perfecta, no hi hagué mai res de tot això: res que fóra producte del treball humà. I què podia fer la gent al paradís, a més de passejar, menjar fruita dolcíssima, beure aigua clara, mirar els núvols, potser fer l'amor (d'això, en general, no se'n parla), i sobretot avorrir-se infinitament? Doncs, això mateix, l'eternitat del paradís original, és el que proposen i creuen els testimonis de Jehovà, segons els pamflets que educadament reparteixen i que jo, de tant en tant, educadament accepto. Si formaren un partit i governaren, el món estaria salvat ja per sempre, i el nostre cel seria aquest món, aquesta terra. És el millor programa que conec.

"I què podia fer la gent al paradís, a més de passejar, menjar fruita dolcíssima, beure aigua clara, mirar els núvols, potser fer l'amor (d'això, en general, no se'n parla), i sobretot avorrir-se infinitament?"